

תאריך עדכון: 20 לפברואר 2020

שם ומספר הקורס: ניהול ויישוב סכסוכים אתניים; הצלחות ואתגרים

שם המרצה: ד"ר אמירה שיף

סוג הקורס: שיעור מתוקשב

היקף שעות: 2

סמסטר: ב'

שנת לימודים: תש"פ

במערכת המודול

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרת הקורס

ללמוד ולהתעמק בסוגיות הנוגעות לתהליכי ניהול ויישוב סכסוכים אתניים מנקודת המבט של תחום יישוב הסכסוכים.

תוצרי הלמידה: הכרת האופנים השונים בהם מתנהלים סכסוכים אתניים, יקשים לפתרון, תוך שימוש באסטרטגיות של ניהול סכסוך או יישובו. נלמד על החסמים ליישוב סכסוכים אתניים, אשר בחלקם הלא קטן נכשלים שוב ושוב המאמצים להשגת הסדר ליישוב הסכסוך בדרכי שלום. נלמד על מה שנחשב כהצלחות בטיפול בסכסוכים אתניים כאשר הצדדים מצליחים לנהל את הסכסוך בדרכים לא אלימות ואף להגיע להסכם לסיומו. נבין את המרכיבים הייחודיים המסייעים לניהול בונה של סכסוכים אתניים ואף ליישובם.

ב. תוכן הקורס

נושאים

במהלך הקורס נדון בנושאים הבאים: הגדרה של סכסוכים אתניים, הגישות השונות בתחום למקורותיהם של סכסוכים אתניים, מה מביא צדדים למשא ומתן בסכסוכים אלו, תווך צד שלישי בסכסוכים אתניים, הגורמים להצלחה ולכישלון בתהליכי שלום

בסכסוכים אתנו-פוליטיים, תפקידה של דיפלומטיה לא רשמית בתהליכי שלום בסכסוכים אתניים, משמעות אסטרטגיות וטקטיקות של דיפלומטיה מונעת בניהול סכסוכים אתניים וחשיבותה של התערבות הומניטרית במקרים בהם יש צורך במימוש "האחריות להגן" (R2P). נבחן תהליכי ניהול ויישוב סכסוכים שהתרחשו במקרי בוחן: בדרום אפריקה, בספרד (קטלוניה), באציה, בסרי לנקה, בסודן, במקדוניה, בקפריסין, בין ישראל לפלסטינים בין הכורדים בסוריה לסוריה ועוד.

מהלך השיעורים

הקורס הוא מתקשב ונלמד באמצעות מערכת המודול של אוניברסיטת בר-אילן. הפגישות הראשונה והאחרונה בקורס יתקיימו במסגרת של הרצאות פרונטליות בכיתה (בהתאם להנחיות האוניברסיטה).

כל אחד מנושאי הקורס המופיעים באתר כולל:

1. קובץ וורד המתייחס לנושא השיעור.
2. סריקה של חומר הקריאה לנושא (כמפורט בסילבוס).
3. פורום לדיון בין המרצה לסטודנטים. הדיון עוסק בשאלות שמעלה המרצה ונוגע לנושא השיעור.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים

הערות	קריאה נדרשת	נושא השיעור	מס' השיעור
	<p>Kaufman, Stuart J. (2016). "Ethnicity as a Generator of Conflict". In Karl Cordell and Stefan Wolf (eds.), <i>The Routledge Handbook of ethnic conflict</i>. 2nd edn. NY: Routledge: 91-101.</p> <p>Gurr, Ted Robert (2000).</p>	<p>נושא 1: העיסוק האקדמי במקורותיהם של סכסוכים אתניים</p>	<p>1-2 (שיעור 1 יתקיים בכיתה)</p>

	<p>“The Ethnic Basis of Political Action in the 1980s and 1990s”. In Gurr, Ted Robert (ed.), <i>Peoples Versus States: Minorities at Risk in the New Century</i>, Washington, DC: United States Institute of Peace Press: 3-20.</p> <p>Burton, John W. (1987). <i>Resolving Deep-Rooted Conflict</i>. USA: University Press of America: 3-18.</p>		
	<p>Mitchell, Christopher (2014). <i>The Nature of Intractable Conflict</i>. NY: Palgrave Macmillan: 23-37.</p> <p>Crocker, Chester A., Hampson, Fen, Osler and Aall Pamela (2005). “Introduction: Mapping the Nettle Field”. In Crocker Chester A., Hampson, Fen Osler and Aall Pamela (eds.) <i>Grasping the Nettle: Analyzing Cases of Intractable Conflict</i>. Washington, DC: The</p>	<p>נושא 2: גישות לטיפול בסכסוכים אתניים</p> <p>א. סכסוכים כתופעה גנרית - משולש הסכסוך</p> <p>ב. התפתחות פרדיגמת פתרון הבעיות בתחום יישוב הסכסוכים</p> <p>ג. גישת האינטרסים לעומת גישת הזהות</p> <p>ד. הגדרות לסכסוכים אתנו-פוליטיים: סכסוכים קהילתיים, סכסוכים מושרשים</p>	<p>3-4</p>

	United States Institute of Peace Press: 3-32.	עמוק, סכסוכי זהות, סכסוכים ממושכים, סכסוכים "קשים לפתרון".	
	<p>Zartman, I. William (1995). "Dynamics and Constraints in Negotiations in Internal Conflicts". In I. William Zartman (ed.) <i>Elusive Peace, Negotiating an End to Civil Wars</i>, Washington, DC: The Brookings Institution: 3-24 .</p> <p>Mitchell, C.R. (1991). "Classifying Conflicts: Asymmetry and Resolution." <i>Annals of the American Academy of Political and Social Science</i>, vol. 518: 23-39.</p> <p>Conversi, D. (2006). Why Do Peace Processes Collapse? The Basque Conflict and the Three-Spoiler Perspective. In Newman E, &</p>	נושא 3: משא ומתן בסכסוכים אתניים: מאפיינים ייחודיים	5-6

	<p>Richmond O. (eds.), <i>Challenges to Peacebuilding: Managing Spoilers During Conflict Resolution</i>. Tokyo: United Nations University Press: 173- 199</p> <p>Zartman I. William (2019). The lengths and limits of mediation in intrastate crisis. In Wilkenfeld, J., Beardsley K. and Quinn D. (eds.), <i>Research Handbook on Mediating International Crisis</i>. UK: Edward Elger Publishing: 142- 153</p> <p>Kishi, Roudabeh, Quinn, David, Wilkenfeld, Jonathan, and Gelfand, Michele (2019). Mediator Identity in Intrastate African Crises. In Wilkenfeld, J., Beardsley K. and Quinn D. (eds.), <i>Research</i></p>	<p>נושא 4: תווך בינלאומי בסכסוכים אתניים- על הצלחות וכישלונות</p>	<p>7</p>
--	--	---	----------

	<p><i>Handbook on Mediating International Crisis</i>. UK: Edward Elger Publishing: 197-211.</p> <p>Hoglund, Kristine and Svensson, Isak (2008). "Damned if You Do, and Damned if You Don't: Nordic Involvement and Images of Third Party Neutrality in Sri Lanka". <i>International Negotiation</i>, 13(3): 341-364.</p> <p>Lijphart, Arend (1990). "The Power Sharing Approach". In Montville, Joseph ed. <i>Conflict and Peacemaking in Multiethnic Societies</i>, Lexington: Lexington Books: 491-511.</p> <p>Mnookin, Robert H. (2007) "Ethnic Conflicts: Flemings and Walloons, Palestinians & Israelis".</p>	<p>נושא 5: הסדרים בסכסוכים אתניים</p>	<p>8</p>
--	--	---------------------------------------	----------

	<p><i>Daedalus</i>, 136 (1): 103-119.</p> <p>Park, Bill (2016). "The Kurds". In Karl Cordell and Stefan Wolf (eds.), <i>The Routledge Handbook of ethnic conflict</i>. 2nd ed. NY: Routledge: 313-329.</p> <p>Kelman, Herbert C. (1997). "Social-Psychological Dimensions of International Conflict". In I. William Zartman and J. Lewis Rasmussen (eds.), <i>Peacemaking in International Conflict</i>, Washington, DC, United States Institute of Peace Press: 191-237.</p>	<p>נושא 6: הגישה הפסיכולוגית פוליטית ותהליכי דיפלומטיה לא רשמית בסכסוכים אתניים</p>	<p>9</p>
--	---	---	----------

	<p>Lieberfeld, Daniel (2007) “Promoting Tractability in South Africa and Israel/Palestine”, <i>American Behavioral Scientist</i>, 50: 1542-1562.</p> <p>שיף, אמירה (2018). יישוב סכסוכים בזירה הבינלאומית. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה: 397-437.</p> <p>Touval, Saadia (1996). “Lessons of Preventive Diplomacy in Yugoslavia”. In Chester A. Crocker, Hampson Fen Osler, and Aall Pamela (eds.), <i>Managing</i></p>	<p>נושא 7: התערבות בינלאומית בסכסוכים אתניים: סוגיות תיאורטיות עכשוויות בדיפלומטיה מונעת ובהתערבות הומניטארית</p>	<p>10-12</p>
--	---	---	--------------

	<p><i>Global Chaos.</i> Washington, DC: United States Institute of Peace: 403- 417</p> <p>Ackermann, Alice (2000). <i>Making Peace Prevail: Preventing Violent Conflict in Macedonia</i>, New York: Syracuse University Press, 37-43.</p> <p>Sinver, Asaf (2016). “Managing and settling ethnic conflict”. In Karl Cordell and Stefan Wolf (eds.), <i>The Routledge Handbook of ethnic conflict</i>. 2nd edn. NY: Routledge: 181- 190.</p> <p>מצגת סיכום תעודכן באתר הקורס</p>	<p>נושא 8: שיעור סיכום בכיתה</p>	<p>13</p>
--	--	--------------------------------------	-----------

ג. דרישות קדם

סיום סמסטר א' בסמינר גישות לניהול ויישוב סכסוכים בינלאומיים (מספר קורס 27737).

ד. חובות / דרישות / מטלות

1. נוכחות בשני השעורים המתקיימים בכיתה: השיעור הראשון והשיעור האחרון בסמסטר.
2. קריאת חומר הלימודים המופיע באתר וברשימה הביבליוגרפית של הקורס.
3. השתתפות ב-5 מתוך 7 מהדיונים בפורום של הקורס.
4. מבחן בסיום הסמסטר.

ה. מרכיבי הציון הסופי

- 10% עבור השתתפות בדיונים ב-5 מתוך 7 הדיונים בפורום הקורס.
90% ציון מבחן בסיום הסמסטר.

ו. ביבליוגרפיה

נושא 1: העיסוק האקדמי במקורותיהם של סכסוכים אתניים

Kaufman, Stuart J. (2016). "Ethnicity as a Generator of Conflict". In Karl Cordell and Stefan Wolf (eds.), *The Routledge Handbook of ethnic conflict*. 2nd edn. NY: Routledge: 91-101.

Gurr, Ted Robert (2000). "The Ethnic Basis of Political Action in the 1980s and 1990s". In Gurr, Ted Robert (ed.), *Peoples Versus States: Minorities at Risk in the New Century*, Washington, DC: United States Institute of Peace Press: 3-20.

Burton, John W. (1987). *Resolving Deep-Rooted Conflict*. USA: University Press of America: 3-18.

נושא 2: גישות לטיפול בסכסוכים אתניים

א. סכסוכים כתופעה גנרית -משולש הסכסוך

- ב. התפתחות פרדיגמת פתרון הבעיות בתחום יישוב הסכסוכים
- ג. גישת האינטרסים לעומת גישת הזהות
- ד. הגדרות לסכסוכים אתנו-פוליטיים: סכסוכים קהילתיים, סכסוכים מושרשים עמוק, סכסוכי זהות, סכסוכים ממושכים, סכסוכים "קשים לפתרון".

Mitchell, Christopher (2014). *The Nature of Intractable Conflict*. NY: Palgrave Macmillan: 23-37.

Crocker, Chester A., Hampson, Fen, Osler and Aall Pamela (2005).
"Introduction: Mapping the Nettle Field". In Crocker Chester A., Hampson, Fen Osler and Aall, Pamela (eds.), *Grasping the Nettle: Analyzing Cases of Intractable Conflict*. Washington, DC: The United States Institute of Peace Press: 3-32.

נושא 3: משא ומתן בסכסוכים אתניים: מאפיינים ייחודיים

Zartman, I. William (1995). "Dynamics and Constraints in Negotiations in Internal Conflicts". In I. William, Zartman (ed.) *Elusive Peace, Negotiating an End to Civil Wars*, Washington, DC: The Brookings Institution: 3-24.

Mitchell, C.R. (1991). "Classifying Conflicts: Asymmetry and Resolution." *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, vol. 518: 23-39.

Conversi, D. (2006). Why Do Peace Processes Collapse? The Basque Conflict and the Three-Spoiler Perspective. In Newman E, & Richmond O. (eds.), *Challenges to Peacebuilding: Managing Spoilers During Conflict Resolution*. Tokyo: United Nations University Press: 173-199.

נושא 4: תורך בינלאומי בסכסוכים אתניים-על הצלחות וכישלונות

Zartman I. William (2019). The lengths and limits of mediation in intrastate crisis. In Wilkenfeld, J., Beardsley K. and Quinn D. (eds.), *Research Handbook on Mediating International Crisis*. UK: Edward Elger Publishing: 142-153.

Kishi, Roudabeh, Quinn, David, Wilkenfeld, Jonathan, and Gelfand, Michele (2019). Mediator Identity in Intrastate African Crises. In Wilkenfeld, J., Beardsley K. and Quinn D. (eds.), *Research Handbook on Mediating International Crisis*. UK: Edward Elger Publishing: 197-211.

Hoglund, Kristine, Svensson, Isak (2008). "Damned if You Do, and Damned if You Don't: Nordic Involvement and Images of Third Party Neutrality in Sri Lanka". *International Negotiation*, 13(3): 341-364.

נושא 5: הסדרים בסכסוכים אתניים

Lijphart, Arend (1990). "The Power Sharing Approach". In Montville, Joseph ed. *Conflict and Peacemaking in Multiethnic Societies*. Lexington: Lexington Books: 491-511.

Mnookin, Robert H. (2007) "Ethnic Conflicts: Flemings and Walloons, Palestinians & Israelis". *Daedalus*, 136 (1): 103-119.

Park, Bill (2016). "The Kurds". In Karl Cordell and Stefan Wolf (eds.), *The Routledge Handbook of ethnic conflict*. 2nd edn. NY: Routledge: 313-329.

נושא 6: הגישה הפסיכולוגית פוליטית ותהליכי דיפלומטיה לא רשמית בסכסוכים אתניים

Kelman, Herbert C. (1997). "Social-Psychological Dimensions of International Conflict". In I. William Zartman and J. Lewis Rasmussen (eds.), *Peacemaking in International Conflict*. Washington, DC, United States Institute of Peace Press: 191-237.

Lieberfeld, Daniel (2007) "Promoting Tractability in South Africa and Israel/Palestine", *American Behavioral Scientist*, 50: 1542-1562.

נושא 7: התערבות בינלאומית בסכסוכים אתניים: סוגיות תיאורטיות עכשוויות

בדיפלומטיה מונעת ובהתערבות הומניטארית

שיף, אמירה (2018). יישוב סכסוכים בזירה הבינלאומית. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה: 397-437.

Carment, David, Fischer Martin, Landry Jos and Winchester Sean (2016). "Conflict Prevention: A policy in search of a theory or a theory in search of a policy?". In Karl Cordell and Stefan Wolf (eds.), *The Routledge Handbook of ethnic conflict*. 2nd edn. NY: Routledge: 165-180.

Touval, Saadia (1996). "Lessons of Preventive Diplomacy in Yugoslavia". In Chester A. Crocker, Hampson Fen Osler, and Aall Pamela (eds.), *Managing Global Chaos*. Washington, DC: United States Institute of Peace: 403-417

Ackermann, Alice (2000). *Making Peace Prevail: Preventing Violent Conflict in Macedonia*, New York: Syracuse University Press: 37-43.

נושא 8: שיעור סיכום בכיתה

Sinver, Asaf (2016). "Managing and settling ethnic conflict". In Karl Cordell and Stefan Wolf (eds.), *The Routledge Handbook of ethnic conflict*. 2nd edn. NY: Routledge: 181-190.